

Protokoll fört vid enskild föredragning

Regeringskansliet

Enheten för rättsliga och internationella frågor, Rk1a

Beslutande

Minister

Harry Jansson

Föredragande

Rättschef

Michaela Slotte

Justerat

Omedelbart

Ärende/Dnr/Exp.

Beslut

Nr 170

Kommissionens samråd gällande förslag till rättsakt med tillägg till/ändringar av EU-förordning 2020/852.

ÅLR 2020/10022

Beslutade delta i kommissionens samråd och lämna in synpunkter i enlighet med **bilaga 1**.

Hänvisning

Kontaktpersoner
Michaela Slotte
Heidi Eriksson

Ärende
**DELTAGANDE I KOMMISSIONENS SAMRÅD
GÄLLANDE FÖRSLAG TILL RÄTTSAKT MED
TILLÄGG TILL/ÄNDRINGAR AV
EU-FÖRORDNING 2020/852**

Bakgrund

Taxanomiregelverket för hållbara investeringar (2020/852) som trädde i kraft 18 juni 2020 gav kommissionen i uppgift (delegerad akt) att skapa tekniska screeningkriterier för vad som kan anses vara en hållbar investering inom olika sektorer. EU:s klassifikations-system inför minimikrav för gröna investeringsobjekt och standardiserar därigenom miljömässigt hållbara investeringar på finansmarknaden. Tanken är att detta ska ge investerare bättre koll på vad som håller måttet inom hållbarhet, förebygga så kallad ”grön målning” samt harmonisera kriterierna som avgör huruvida investeringar kan anses vara miljömässigt hållbara. Kommissionen släppte den 20 november sitt första utkast på denna lista som nu är ute för offentligt samråd under fyra veckor. Sista dagen att delta i samrådet är den 18.12.

Kommissionens förordningsutkast består av tre element; en specificering av förslagets innehåll och ändamål, en bilaga med tekniska screeningkriterier för att minska klimatförändringen samt en bilaga med de tekniska screeningkriterierna för klimatanpassning. Då dessa bestämmelser i framtiden kommer påverka kriterierna som avgör huruvida investerare ser verksamheten som hållbar eller inte krävs en utredning kring hur screeningskriterierna påverkar de olika sektorerna på Åland. Det är även möjligt att EU lägger större vikt vid taxonomin i framtiden.

EU:s och Ålands behörighet

Artikel 3.3 i fördraget om Europeiska unionen syftar till att inrätta en inre marknad som ska verka för en hållbar utveckling i Europa som bland annat bygger på välavvägd ekonomisk tillväxt samt en hög miljöskyddsnivå och en förbättring av miljön. Upplysnings-skyldigheterna i taxanomiförordningen (2020/852) kompletterar reglerna om lämnande av hållbarhetsrelaterade upplysningar i Europaparlamentets och rådets förordning (EU)

2019/2088. Kommissionens rätt att anta den delegerade akten stadgas i artiklarna 10(3) och 11(3) i taxonomiförordningen.

Kommissionens förslag berör tekniska screeningkriterier för områden som jord- och skogsbruk, miljöskydd, tillverkning, energi, vattentillgång, avfallshantering, transport och konstruktion som samtliga tas upp under 18 § i självstyrelselagen under landskapets lagstiftningsbehörighet. Detta innebär att kommissionens förslag kan få effekter på områden som Åland reglerar.

Enligt 59 a § i självstyrelselagen har landskapsregeringen rätt att delta i beredningen av Finlands ställningstaganden till beslut som fattas inom Europeiska unionen, om beslutanderätten annars enligt denna lag skulle höra till landskapets behörighet eller om saken på något annat sätt kan ha särskild betydelse för landskapet. För den händelse landskapets och rikets ståndpunkter i frågor som enligt denna lag hör till landskapets behörighet inte kan samordnas, skall landskapets ståndpunkt på begäran av landskapsregeringen delges när Finlands ställningstaganden presenteras i Europeiska unionens institutioner.

Landskapsregeringens synpunkter

Nedan redogörs för landskapsregeringens preliminära synpunkter. Landskapsregeringen kommer vid behov i ett senare skede att komplettera sina synpunkter.

1. Tidtabellen

Det är mycket svårt att analysera och överblicka konsekvenserna av utkastet med tanke på den extremt korta handläggningstiden samt då materialet är mycket omfattande och tekniskt svårtolkat. Åland består av en väldigt liten förvaltning. Kommissionen bör ta de regionala variationerna sett till förvaltningskapacitet i beaktande då det aktuella lagförslaget påverkar lagstiftande regioners behörighetsområden.

2. Jordbruk

Det är oklart exakt hur de tekniska kriterierna ska genomföras, tillämpas och kontrolleras. Ska kriterierna exempelvis kopplas till den gemensamma jordbrukspolitiken och vilket går i så fall före vid konfliktsituationer?

Kriterierna är väldigt generella och verkar inte göra skillnad på produktionsvariationer mellan olika delar i unionen.

I kriterierna ingår planer och krav om dokumentation vilket kommer innebära extra arbete, administration och kostnader för en bransch som redan anses behäftad med svår byråkrati och låg lönsamhet. Konsekvensen av ytterligare krav inom detta område med oklart förhållande till befintliga krav kopplade till stödsystem och miljölagstiftning innebär förmodligen att branschen ytterligare stressas.

Kriterierna om planer och dokumentation är också generell och det finns ingen minsta nivå eller stegvis nivå som kunde motivera med någon slags ändmålsenlighetsprincip för att också småskaligt jordbruk skulle drabbas mindre ekonomiskt än stora jordbruk.

3. Skogsbruk

Förslaget fokuserar på marginella åtgärder som dessutom ska omfattas av ytterligare administrativa krav och byråkrati som gör dem orimliga att verkställa. Det mest anmärkningsvärda är att kommissionens förslag helt bortser från vedertagna definitioner av hållbart skogsbruk och ogiltigförklarar det hållbarhetsarbete och de certifieringsstandarder som tillämpas idag.

Landskapsregeringen understryker att skogspolitiken är och fortsättningsvis ska vara medlemsstaternas nationella behörighet. Skogsbrukets betydelse för upptag och bindande av CO₂ samt anpassning till ett förändrat klimat är enorm och detta uppnås bäst genom att ett aktivt och hållbart skogsbruk, anpassat efter nationella förhållanden, bedrivs i stor skala på internationell nivå.

Landskapsregeringen anser att hållbar skogsskötsel inte ska ha olika definition beroende

på vad slutprodukten används till samt att alla skogsskötselåtgärder som sker i linje med hållbarhetskriterierna i RED2 direktivet om energi från förnybara energikällor ska betraktas som hållbara och möjliga att finansiera enligt taxonomin. En hållbar utveckling bygger på ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet och angreppssättet måste vara ett hållbart nyttjande av naturresurserna. Landskapsregeringen är oroad över kommissionens syn på användningen av förnybara naturresurser och menar att energi från biobränslen inte ska betraktas som övergående utan som ett bestående alternativ för framtida energiframställning.

Vidare är det otydligt vilka typer av finansiella investeringar som taxonomin ska omfatta.

4. Bioenergi

Landskapsregeringen anser att energi som härstammar från hållbart skogsbruk bör anses vara hållbart. Landskapsregeringen motsätter sig därför att bioenergis hållbarhet hänvisas till som övergående.

På Åland skapas och används biobränsle sparsamt och består främst av överlopsflis från hållbart skogsbruk. Åland är litet och tack vare de korta avstånden behöver lokalt producerade biobränslen som flis eller bioavfall heller inte transporteras långa vägar. Att kalla det övergångsakt kan påverka energiföretags motivation till att skapa bioenergi.

5. Sjöfart

Närsjöfarten är ett av de mest miljövänliga transportsätten och bör därför inkluderas som hållbart alternativ i taxonomin då den möjliggör en övergång från land till hav.

Taxonomin separerar fartygen i endast last- och passagerarfartyg och ignorerar de som transporterar båda. Förslaget bör inkludera även denna fartygstyp.

Vad gäller de tekniska kriterierna som stadgas i förslaget är komplexiteten problematisk.

Vicelantråd

Harry Jansson

Rättschef

Michaela Slotte